

Nr 88.

Godkänd av första kammaren den 8 mars 1938.

Godkänd av andra kammaren den 8 mars 1938.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående försvarsberedskap vid statens järnvägar.

(Statsutskottets utlåtande nr 45.)

Till Konungen.

I årets statsverksproposition (kapitalinvestering, affärsverksfonderna bil. 5, punkt 30, och sjätte huvudtiteln, punkt 46) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde bli riksdagen förelagd, till försvarsberedskap vid statens järnvägar för budgetåret 1938/39 beräkna dels ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor till engångskostnader och dels ett reservationsanslag av 200,000 kronor till löpande årskostnader.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 21 januari 1938 dagtecknad proposition, nr 54, under åberopande av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen

dels till försvarsberedskap vid statens järnvägar å kapitalbudgeten under rubrik statens järnvägar för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor,

dels ock till försvarsberedskap vid statens järnvägar å sjätte huvudtiteln under rubrik diverse för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

Förevarande förslag till förstärkning av statsbanornas försvarsberedskap omfattar främst anskaffning av flyttbara omformaraggregat och annan reservmateriel till statsbanornas elektrifierade järnvägslinjer för en sammanlagd kostnad av 4,100,000 kronor. Dessutom begäras medel till materialberedskap för reparation av överbyggnaden å bangårdar och banlinjer efter bombnedslag. Denna beredskap, kostnadsberäknad till cirka 2,500,000 kronor, är avsedd även för de ångdrivna järnvägslinjerna. För en engångskostnad av 3,300,000 kronor, varav huvudposten 3,000,000 kronor utgör kostnad för 88 avställda ångloks uppreparering, skulle organiseras en främst för inlandsbanan avsedd, ständigt tjänsteduglig ånglokreserv. Huvudsyftet härmed skulle vara att kunna upprätthålla ångloktrafik på minst en mellan nordligaste och sydligaste Sverige genomgående huvudlinje.

Sammanlagt uppgå dessa kostnader till cirka 9,900,000 kronor, varav 2,000,000 kronor nu äskas för nästkommande budgetår. Härtill komma emellertid vissa årskostnader för reservmaterielens vård och underhåll samt för upprätthållande av en alltjämt tjänsteduglig reservlokalpersonal. Dessa årskostnader hava uppskattats till 425,000 kronor, vilken summa dock ansetts kunna begränsas till 200,000 kronor vad nästa budgetår beträffar.

Dessa utlägg för att säkerställa ensamt statens järnvägars försvarsberedskap måste tvivelsutan betraktas som avsevärda. Till stöd för propositionen har emellertid kunnat åberopas de efter hand alltmera effektiva möjligheter att åstadkomma förstörelse, som skapats genom flygvapnet, och det därigenom uppkomna, starkt stegrade behovet av skydd mot detta vapen å de inre samfärdselvägarna, främst järnvägarna. Vad särskilt förstärkningen av ångloksutrustningen angår avses därmed att, sedan inlandsbanan jämte tvärbanor med stora kostnader anlagts, göra det möjligt att vid krigstillfälle till full kapacitet utnyttja inlandsbanesystemet som reservförbindelse för en elektrifierad norra stambana. Däremot har ej räknats med någon motsvarande ångloksreserv för de övriga nyelektrifierade statsbanelinjerna.

Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen *dels till försvarsberedskap vid statens järnvägar* såsom kapitalinvestering i nämnda järnvägar för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor; *dels ock till försvarsberedskap vid statens järnvägar* under sjätte huvudtiteln för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

Stockholm den 8 mars 1938.

Med undersätlig vördnad.

Nr 89.

Godkänd av första kammaren den 8 mars 1938.

Godkänd av andra kammaren den 8 mars 1938.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av kronan tillhöriga andelar i Skogsforsen och Bellforsen i Ätran m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 46.)

Till Konungen.

I en den 21 januari 1938 dagtecknad proposition, nr 57, har Kungl. Maj:t, under åberopande av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen att *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna vid statsrådsprotokollet fogat avtal med Yngeredsfors kraftaktiebolag om försäljning av kronan tillhöriga andelar i Skogsforsen och Bellforsen i Ätran m. m., *dels ock* bemyndiga Kungl. Maj:t att meddela beslut i fråga om dispositionen av inflytande försäljningsmedel.

Förevarande proposition avser försäljning av vissa kronan i Ätran tillhöriga andelar i de outbyggda fallen Skogsforsen och Bellforsen samt i vattenrätten mellan nämnda forsar. Det avtalade priset, beräknat efter 110 kronor per hästkraft för den lättast användbara råkraften och 80 kronor för den mera svårutbyggda, uppgår till 280,459 kronor. Enligt vad vattenfallsstyrelsens utredning visar, är köpeskillingen att betrakta som fullt tillfredsställande. Härtill kommer, att köparen, Yngeredsfors kraftaktiebolag, som redan på grund av